Eerste Kamer der Staten-Generaal

1

Vergaderjaar 2012–2013

33 400 XIII Vaststelling van de begrotingsstaten van het Ministerie van Economische Zaken, Landbouw en Innovatie (XIII) voor het jaar 2013

G

BRIEF VAN DE STAATSSECRETARIS VAN ECONOMISCHE ZAKEN

Aan de Voorzitter van de Eerste Kamer der Staten-Generaal

Den Haag, 26 april 2013

Mijn ambtsvoorganger heeft u toegezegd[1] het thema groen en boer in en om de stad te willen verkennen. Met deze verkenning vul ik deze toezegging in.
Bijgevoegde verkenning[2] is opgesteld door Wageningen UR. In de verkenning is aandacht besteed aan de volgende punten:

- Verschillende typen van op de stad gerichte landbouw (stadslandbouw) die in de praktijk voorkomen;
- De (potentiële) meerwaarde van de verschillende typen initiatieven;
- De kansen en valkuilen voor de ontwikkeling van de verschillende typen en de daaruit voortvloeiende beleidsimplicaties;
- Verschillende claims en de (onderzoeks-)vragen die deze oproepen.

Stadslandbouw is een thema dat goed aansluit bij de contouren van het toekomstige natuurbeleid zoals ik die heb geformuleerd in mijn brief «Vooruit met natuurbeleid»[3] (zie bijlage). Ik vind het belangrijk om de kracht die in de maatschappij aanwezig is te benutten. Veel initiatieven rondom stadslandbouw en groen in de stad worden bottom-up georganiseerd. Door deze initiatieven komen mensen in hun nabije omgeving in aanraking met groen, leren zij over biodiversiteit, komen zij in contact met buurtgenoten en bedenken zij vaak innovatieve oplossingen voor bijvoorbeeld het inrichten van braakliggende terreinen. Door deze eigenschappen kunnen deze initiatieven een voorbeeld zijn voor hoe het toekomstige natuurbeleid vorm zou kunnen krijgen.

Wat is stadslandbouw?

Stadslandbouw is in deze verkenning als volgt gedefinieerd: «*Het voortbrengen, verwerken en vermarkten van voedsel en daaraan*

[1] Toezegging T01274
[2] Ter inzage gelegd op de afdeling Inhoudelijke ondersteuning onder griffie nr. 152784.
[3] Ter inzage gelegd op de afdeling Inhoudelijke ondersteuning onder griffie nr. 152784.

kst-33400-XIII-G
ISSN 0921 - 7371
's-Gravenhage 2013

gerelateerde producten en diensten, in urbane en peri-urbane gebieden, daarbij gebruikmakend van stedelijke hulpbronnen en reststoffen». Er worden tien functies van stadslandbouw onderscheiden, te weten voedsel, energie, kringloop, vrije tijd, educatie, community, zorg, beheer, korte ketens en biodiversiteit. In de praktijk is stadslandbouw of stedelijk groen multifunctioneel. Dat houdt in dat een initiatief meerdere functies vervult en meerdere diensten biedt.

Stadslandbouw levert hierdoor een bijdrage aan meerdere beleidsthema's. In de verkenning worden er twaalf genoemd; van economische en sociale thema's tot thema's die met kwaliteit van leven te maken hebben. Het onderwerp zal dus integraal moeten worden bekeken. Daarnaast trekken stadslandbouwconcepten nieuwe groepen mensen richting landbouw in en om de stad en vormen daarmee een kraamkamer voor verdere innovatie en vernieuwing van de sector. Per thema wordt een voorbeeld beschreven van een bijpassend initiatief van stadslandbouw en de daarbij behorende knelpunten en kansen.

Aanbevelingen voor beleid

In deze verkenning is een aantal aanbevelingen voor het beleid geformuleerd:

- *Meer coherentie*. Daar stadslandbouw een bijdrage kan leveren aan een breed spectrum van beleidsthema's past het bij verschillende departementen. Dit geldt zowel landelijk als lokaal. Waar meerdere partijen verantwoordelijk zijn, is het risico dat juist niemand de verantwoordelijkheid neemt. Een belangrijke uitdaging is daarom om verschillende ministeries te verbinden rondom het thema stadslandbouw, en samen de verantwoording te dragen.
- *Richtinggevende visie*. Uit gesprekken in het Stedennetwerk Stadslandbouw blijkt dat gemeentes behoefte hebben aan een richtinggevende visie op stadslandbouw en dat zij aan willen sluiten bij de richting die het rijk met stadslandbouw op wil. Aansluiten bij een landelijke visie – of alleen al het bestaan van een landelijke visie – is voor hen bovendien een legitimatie om zich met het thema bezig te houden.
- Voortouw bij Ministerie van Economische Zaken (EZ). EZ wordt gezien als het ministerie dat het initiatief kan nemen, zowel op het gebied van verbinden als op het gebied van de visie. Stadslandbouw past binnen het ministerie bij de beleidsterreinen multifunctionele landbouw, groen en de stad, natuur, tuinbouw en natuur- en milieueducatie.
- Internationale voorbeelden. In het buitenland zijn veel goede voorbeelden te vinden(o.a. New York en Berlijn). Daar zou nog veel van geleerd kunnen worden.

Mijn ministerie is al op verschillende manieren betrokken bij stadslandbouw. Zo is afgelopen jaar samen met het ministerie van Infrastructuur en Milieu de Green Deal «Federatie stadsgerichte landbouw i.o.» afgesloten en is het Stedennetwerk stadslandbouw hernieuwd succesvol van start gegaan.

De staatssecretaris van Economische Zaken,
S.A.M. Dijksma